

УДК 615.26+613.49]:547.587.1]-029:[615.036+338.5]
DOI <https://doi.org/10.32782/health-2023.4.17>

ФАРМАКОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПОТЕНЦІЙНОГО СПОЖИВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ ТА КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ДО СКЛАДУ ЯКИХ ВХОДИТЬ САЛІЦИЛОВА КИСЛОТА

Кілеєва Ольга Павлівна,
викладач-методист, директор
Медичного фахового коледжу
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
ORCID: 0000-0002-4825-2368

Бушуєва Інна Володимирівна,
доктор фармацевтичних наук, професор,
завідувач кафедри управління і економіки фармації та фармацевтичної технології
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
ORCID: 0000-0002-5336-3900

Лікування і профілактика акне повинні бути індивідуалізованими і враховувати форму, локалізацію, поширеність та наявність запальних елементів. Найбільш ефективним є консервативне лікування у комплексі з лікарськими косметичними засобами (ЛКЗ) і косметичними засобами (КЗ) [1; 2].

Перевага комплексної терапії під час застосування лікарських косметичних засобів та косметичних засобів полягає у тому, що креми та гелі швидко вбираються, насичують клітини шкіри кератином, нормалізують аномальний ріст клітин, знімають почервоніння, свербіж і печіння, допомагають домогтися тривалої ремісії захворювання.

Для догляду за шкірою варто використовувати легкі, нежирні пом'якшувальні та зволожуючі засоби без запаху, без додавання барвників, консервантів та емульгаторів. Згідно з науковими працями, прослідковується закономірність, що чим меншу кількість інгредієнтів містять лікарські косметичні засоби і косметичні засоби, тим меншою буде вірогідність виникнення реакцій підвищеної чутливості, алергії та погіршення перебігу вузрової хвороби [3; 4].

Проведено дослідження щодо стану і сучасних тенденцій розвитку фармацевтичного ринку ЛКЗ і КЗ для вирішення дерматологічних патологій (а саме акне), що дало змогу визначити значний потенціал його розвитку.

Визначено показники стійкості асортименту препаратів цієї групи, їхньої конкуренто- та платоспроможності для подальшого вивчення доступності цього переліку препаратів і можливості задоволення потреб населення у лікуванні названої патології [5]. Установлено, що асортимент лікарських косметичних засобів та косметичних засобів, що містять саліцилову кислоту, для профілактики та лікування акне є стійким.

Досліджено уніфіковані клінічні протоколи первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги (УКПМД) щодо надання фармацевтичної допомоги при акне [6].

Практичне значення дослідження полягає у подальшому вдосконаленні фармацевтичної допомоги у загальній системі забезпечення медичними послугами у разі лікування та профілактики звичайних вузрів.

Ключові слова: вузрова хвороба (акне), лікарські косметичні засоби, косметичні засоби, саліцилова кислота, асортиментна політика, конкурентоспроможність, коефіцієнт ліквідності ціни, коефіцієнт адекватності платоспроможності.

Olga Kiliieva, Inna Bushueva. Pharmacoeconomic aspects of the potential consumption of medicinal cosmetics and cosmetics including salicylic acid

Treatment and prevention of acne should be individualized and take into account the form, localization, prevalence and presence of inflammatory elements. The most effective is conservative treatment in combination with medicinal cosmetics and cosmetic products [1, 2].

The advantage of complex therapy when using medical cosmetics and cosmetics is that creams and gels are quickly absorbed, saturate skin cells with keratin, normalize abnormal cell growth, relieve redness, itching and burning, and help achieve long-term remission of the disease.

For skin care, you should use light, non-greasy emollients and moisturizers without odor, without the addition of dyes, preservatives and emulsifiers. Also, according to scientific works, there is a pattern that the smaller the number of ingredients contained in medical cosmetics and cosmetic products, the lower the probability of hypersensitivity reactions, allergies and worsening of the course of acne [3, 4].

A study was conducted on the state and current trends in the development of the pharmaceutical market of Medicinal Cosmetic Products and Cosmetic Products for solutions to dermatological pathologies, specifically acne, which allowed identifying significant potential for its growth.

Indicators of the stability of the range of drugs of this group, their competitiveness and solvency were determined in order to further study the availability of this list of drugs and the possibility of meeting the needs of the population in the treatment of the named pathology [5]. A range of medicated cosmetics and cosmetics containing salicylic acid have been found to be sustainable for the prevention and treatment of acne.

Unified clinical protocols of primary, secondary (specialized), tertiary (highly specialized) medical care (UKPMD) regarding the provision of pharmaceutical care for acne were studied [6].

The practical significance of the study lies in the further improvement of pharmaceutical care in the general system of providing medical services in the case of treatment and prevention of common acne.

Key words: *acne, medicated cosmetics, cosmetics, salicylic acid, assortment policy, competitiveness, price liquidity ratio, solvency adequacy ratio.*

Вступ. Місцеве лікування вугрової хвороби полягає у нашкірній аплікації ЛКЗ і КЗ у вигляді монотерапії. До монокомпонентних засобів належать: топічні ретиноїди – природні та синтетичні похідні вітаміну А; топічні антибіотики; топічні антисептики – бензоїлу пероксид та азелаїнова кислота; саліцилова кислота; інші топічні засоби (монокомпонентні).

Розширення асортименту лікарських косметичних засобів і косметичних засобів при захворюваннях шкіри (вуглярні вугри, рожеві вугри, дерматози) – одне з напрямів асортиментної політики аптечних установ, що забезпечить вирішення таких економічних завдань, як збільшення товарообігу і прибутку.

Лікарські косметичні засоби і косметичні засоби – перспективна асортиментна підгрупа, яка може сприяти вирішенню економічних і соціальних завдань аптечних підприємств. Для споживачів – це група товарів, які сприяють підтримці здоров'я і поліпшенню зовнішнього вигляду, приваблива, оскільки належить до безрецептурного відпуску.

Для оптимізації асортиментної політики аптек необхідним стало проведення стратегічного аналізу ринку лікарських косметичних засобів та косметичних засобів.

Мета та завдання. Аналіз вітчизняного ринку лікарських косметичних засобів та косметичних засобів, що містять саліцилову кислоту, зареєстрованих на фармацевтичному ринку України для подальшого вивчення доступності даного переліку препаратів та можливості задоволення потреб населення під час замовлення онлайн у лікуванні та профілактиці акне.

Матеріали і методи дослідження. Матеріалами дослідження стала нормативно-правова база: накази МОЗ України, Протокол надання медичної допомоги хворим на вуглярні вугри (Наказ МОЗ України від 08.05.2009 № 312, зі змінами № 670 від 04.08.16), Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги (акне).

Методи дослідження: маркетинговий, контент-аналіз офіційних джерел інформації.

Результати дослідження. Відповідно до уніфікованих клінічних протоколів первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги (УКПМД) про акне, це захворювання шкіри має шифр МКХ-10: L70 відповідно до Міжнародної статистичної класифікації захворювань та пов'язаних порушень стану здоров'я (10-е видання) – вуглярні вугри [6].

У проаналізованих джерелах інформації здебільшого вказується, що лікування вугрової хвороби повинно мати комплексний характер. Окрім медикаментозної терапії, воно повинно включати такі компоненти, як бесіда з пацієнтом та його психологічна підтримка, фізіотерапія, щоденний догляд за шкірою, місцеве та системне медикаментозне лікування [6].

Сьогодні на фармацевтичному ринку України можна придбати онлайн у торговельній мережі лікарські косметичні засоби (ЛКЗ) та косметичні засоби (КЗ) для лікування та профілактики акне, які містять саліцилову кислоту (табл. 1).

Згідно з даними табл. 1, на даний момент замовити онлайн ЛКЗ і КЗ у торговельній мережі можливо – 32 торговельні назви ЛКЗ і КЗ, які містять саліцилову кислоту і застосовуються для профілактики і лікування акне [10]. Із них вітчизняні ЛКЗ/КЗ становлять 15,2%, препарати закордонного виробництва – 84,8%. ЛКЗ/КЗ закордонного виробництва: Польща – 28,6%, Іспанія – 17,9%, Республіка Корея (Південна Корея) – 14,3%, Франція, Ізраїль – 10,7%, США, Болгарія, Китай та Таїланд – 3,6%.

У сучасних умовах функціонування аптеки одним із головних принципів формування асортиментної політики є забезпечення показника стійкості асортименту.

Під час розрахунку даного коефіцієнта ($K_{c.a.}$) використовували формулу:

$$K_{c.a.} = 1 - \frac{Q1 + Q2 + \dots + Qn}{n * a} \quad (1),$$

Таблиця 1

Лікарські косметичні засоби та косметичні засоби для лікування та профілактики акне, які містять саліцилову кислоту

№ з/п	ЛКЗ, КЗ	Склад	Країна виробник	Ціна, грн
1	2	3	4	5
1	Матуючий крем Marie Fresh cosmetics із саліциловою кислотою для жирної та комбінованої шкіри, 30 мл	Саліцилова к-та Цинк	Україна	510,00
2	Крем для обличчя Gomash із саліциловою кислотою та ніацинамідом Anti-stress Elixir, 30 мл	Ніацинамід Саліцилова к-та	Україна	564,00– 480,00
3	Крем для проблемної шкіри на основі 39 екстрактів трав	Саліцилова к-та	Україна	119,00– 105,00
4	Крем для жирної і проблемної шкіри Corneotherapy Intense Care Tamanu & Jojoba Hillary, 50 г	Саліцилова к-та	Україна	958,00– 854,00
5	Medik8 Blemish Control Pads – Подушечки від висипань із саліциловою кислотою	Саліцилова к-та	Україна	1247,00– 1210,00
6	Фокус-гель для шкіри з акне Cantabria Labs Biretix	Гліколева к-та Ніацинамід Ретинол Саліцилова к-та	Іспанія	608,00– 539,00
7	Крем-терапія для проблемної шкіри INNOAESTHETICS AKN Purifier 24h Night Gel, 50 г	Саліцилова к-та	Іспанія	2980,00
8	Відновлюючий депігментуючий крем Mesoesthetic Dermamelan, 30 мл	Саліцилова к-та	Іспанія	8550,00– 8123,00
9	Депігментуючий крем-гель Mesoesthetic Melan Tran3X, 50 мл	Ніацинамід Саліцилова к-та	Іспанія	1910,00– 1719,00
10	Депігментуючий крем Mesoesthetic Cosmelan 2, 30 мл	Саліцилова к-та	Іспанія	6750,00– 6413,00
11	Суперефективний роликівий гель SOS від прищів та вугрів Eveline Clean Your Skin, 15 мл	Саліцилова к-та	Польща	187,00– 159,00
12	Точковий антибактеріальний гель для обличчя Pharmaceris T Medi Acne-Pointgel, 10 мл	Саліцилова к-та	Польща	460,00– 360,00
13	Зволожуючий крем для обличчя, що матує, Огірок Лайм Bielenda Bouquet Nature Cucumber Lime Cream, 50 мл	Саліцилова к-та	Польща	165,00– 136,00
14	Матуючий денний крем для обличчя Avon Nutraeffects «Контроль жирного блиску шкіри» SPF 20, 50 мл	Вітамін Е Олія карите Саліцилова к-та	Польща	120,00– 170,00
15	Антибактеріальний локальний гель миттєвої дії Eveline серії Insta skin care, 20 мл	Саліцилова к-та Цинк	Польща	88,00
16	Біосульфідний крем для обличчя, що усуває недосконалість, для жирної та комбінованої шкіри, схильної до акне Balneokosmetyki, 50 мл	Вітамін Е Саліцилова к-та	Польща	795,00– 635,00
17	Крем для обличчя живильний біосульфідний із вітамінами С,Е та маслом Ши для сухої, чутливої та куперозної шкіри Balneokosmetyki, 50 мл	Вітамін Е Вітамін С Олія карите Саліцилова к-та	Польща	795,00– 635,00
18	Max Sebum Control Cream, 50 мл	Саліцилова к-та	Польща	965,00
19	Зволожуючий крем для проблемної шкіри Neutrogena Visibly Clear Spot Proofing Oil-Free Moisturiser Cream, 50 мл	Саліцилова к-та	США	271,00
20	Нормалізуючий нічний крем Christina Bio Phyto, 75 мл	Вітамін Е Олія карите Саліцилова к-та	Ізраїль	1260,00

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5
21	Гель для обличчя Кореція Christina Comodex Correct&Prevent Gel, 30 ml	Саліцилова к-та	Ізраїль	989,00
22	Гель нічний для обличчя Christina Comodex Renew&Repair Night treatment, 50 ml	Саліцилова к-та	Ізраїль	1055,00
23	Пом'якшувальний крем CeraVe для сухої, зазубилої та нерівної шкіри обличчя та тіла, 177 мл	Саліцилова к-та Сечовина	Франція	372,00– 308,00
24	Крем для жирної і проблемної шкіри обличчя АК-НЕТ Biolab Esteti, 100 мл. Крем для проблемної та комбінованої шкіри	Саліцилова к-та	Франція	630,00
25	Крем для жирної і проблемної шкіри обличчя АК-НЕТ Biolab Estetic, 30 мл. Крем для проблемної та комбінованої шкіри	Саліцилова к-та	Франція	345,00
26	Інтенсивний відновлювальний крем із центеллою Medi-Peel Cencica Alla Cream, 50 мл	Вітамін Е Гіалуронова к-та Пептиди Саліцилова к-та	Республіка Корея (Південна Корея)	792,00– 599,00
27	Крем від чорних крапок MANYO Blackhead & Pore Cream, 30 мл	Саліцилова к-та	Республіка Корея (Південна Корея)	560,00
28	Відновлюючий крем для проблемної шкіри Some By Mi АНА-ВНА-РНА 30	Саліцилова к-та	Республіка Корея (Південна Корея)	760,00– 700,00
29	Крем для обличчя із саліциловою кислотою від акне Venzen Salicylic Acid, 20 г	Саліцилова к-та	Республіка Корея (Південна Корея)	100,00
30	Локальний гель Skin Academy Target Gel для проблемної шкіри обличчя, 25 мл	Саліцилова к-та	Китай	246,00– 99,00
31	Гель Revuele No Problem з саліциловою кислотою від прищів, 25 мл	Саліцилова к-та	Болгарія	132,00
32	Крем від прищів та акне Founderskin Vitamin An-ti Acne, 10 мл	Вітамін В₅ Саліцилова кислота Екстракт солодки	Таїланд	195,00

де $Q_1(2 \dots n)$ – кількість відсутніх препаратів на момент дослідження наявності їх у продажу;

n – кількість перевірок;

a – кількість асортиментних позицій.

При цьому чим $K_{с.а.}$ ближче до 1, тим стійкіший асортимент.

Ураховуючи результати підрахунків, встановлено, що асортимент ЛКЗ/КЗ, які містять саліцилову кислоту, для профілактики і лікування акне, є стійким (за замовлення онлайн у торговій мережі) і дорівнює 0,97.

Було визначено коло ЛКЗ/КЗ, які користуються найбільшим попитом серед споживачів. Саме ці препарати стали об'єктом подальшого аналізу для визначення показника конкурентоспроможності.

Конкурентоспроможністю фармацевтичного товару є інтегральна характеристика товару, яка відображає його відмінність від товару, – кон-

курента і визначає його привабливість в очах споживача. Конкурентоспроможність охоплює, з одного боку, суто якісні характеристики товару, а з іншого – усі значні та досить вагомими для споживача умови придбання та майбутнього використання товару [7].

Коефіцієнт ліквідності ціни визначає ступінь конкуренції лікарських косметичних засобів на вітчизняному фармацевтичному ринку та характеризує міру доступності препарату [8].

Для визначення даного коефіцієнта застосовували формулу:

$$K_{liq} = \frac{U_{max} - U_{min}}{U_{min}} \quad (2)$$

де K_{liq} – коефіцієнт ліквідності;

U_{max} – ціна максимальна на певний препарат;

U_{min} – ціна мінімальна на певний препарат.

Чим нижчий K_{liq} , тим більш доступний ЛЗ.

Для розрахунку даного показника були використані дані офіційного сайту <https://rozetka.com.ua/ua/> (рис. 1).

Розраховані значення K_{liq} свідчать про те, що максимальний коефіцієнт ліквідності спостерігається на ЛКЗ/КЗ «Матуючий денний крем для обличчя Avon Nutraeffects «Контроль жирного блиска шкіри» SPF 20, 50 мл» (Польща) ($K_{liq} = 0,42$), а мінімальний – на ЛКЗ/КЗ «Відновлюючий депігментуючий крем Mesoesthetic Dermamelan, 30 мл» (Іспанія) та «Депігментуючий крем Mesoesthetic Cosmelan 2, 30 мл» (Іспанія) ($K_{liq} = 0,05$) і є більш доступним на ринку серед препаратів-аналогів.

Наступною метою стало визначення коефіцієнта адекватності платоспроможності. Показник даного коефіцієнта дасть змогу визначити рівень доступності ЛКЗ/КЗ із саліциловою кислотою, урахувавши доходи населення на певний час.

Розрахунки коефіцієнта адекватності платоспроможності визначають за формулою:

$$C_{a.s.} = \frac{\bar{P}}{W_{a.w.}} \times 100\% \quad (3),$$

де $C_{a.s.}$ – коефіцієнт адекватності платоспроможності;

P – середня ціна ЛКЗ/КЗ на певний час (рік, квартал, місяць, декада);

$W_{a.w.}$ – середня зарплатня на певний час (що в I півріччі 2022 р. становила 14 577 грн) [9].

Розраховані коефіцієнти адекватності платоспроможності наведено на рис. 2.

За даними розрахунків видно, що найвищий показник $C_{a.s.}$ має «Відновлюючий депігментуючий крем Mesoesthetic Dermamelan, 30 мл» (Іспанія) – 54,19%, найнижчий – «Антибактеріальний локальний гель миттєвої дії Eveline серії Insta skin care, 20 мл» (Польща) ($C_{a.s.} = 0,6\%$). Отримані в ході розрахунків дані свідчать, що платоспроможність населення на період I півріччя 2022 р. дає змогу придбати «Антибактеріальний локальний гель миттєвої дії Eveline серії Insta skin care, 20 мл» (Польща) – він є більш доступним.

Згідно з даними табл. 2, на даний момент на фармацевтичному ринку України зареєстровано шість торговельних назв ЛКЗ/КЗ, які містять саліцилову кислоту і застосовуються для профілактики та лікування вугрової хвороби та відпускаються з аптечної мережі [11–13]. Із них вітчизняні ЛКЗ/КЗ становлять 83,3%, ЛКЗ/КЗ закордонного виробництва – 16,7%.

Під час розрахунку даного коефіцієнта ($K_{c.a.}$) використовували формулу:

$$K_{c.a.} = 1 - \frac{Q_1 + Q_2 + \dots + Q_n}{n * a}, \quad (1)$$

де $Q_1(2 \dots n)$ – кількість відсутніх препаратів на момент дослідження наявності їх у продажу;

n – кількість перевірок;

a – кількість асортиментних позицій.

При цьому чим $K_{c.a.}$ ближче до 1, тим стійкіший асортимент.

Ураховуючи результати підрахунків, установлено, що асортимент ЛКЗ/КЗ, які містять саліцилову кислоту, для профілактики

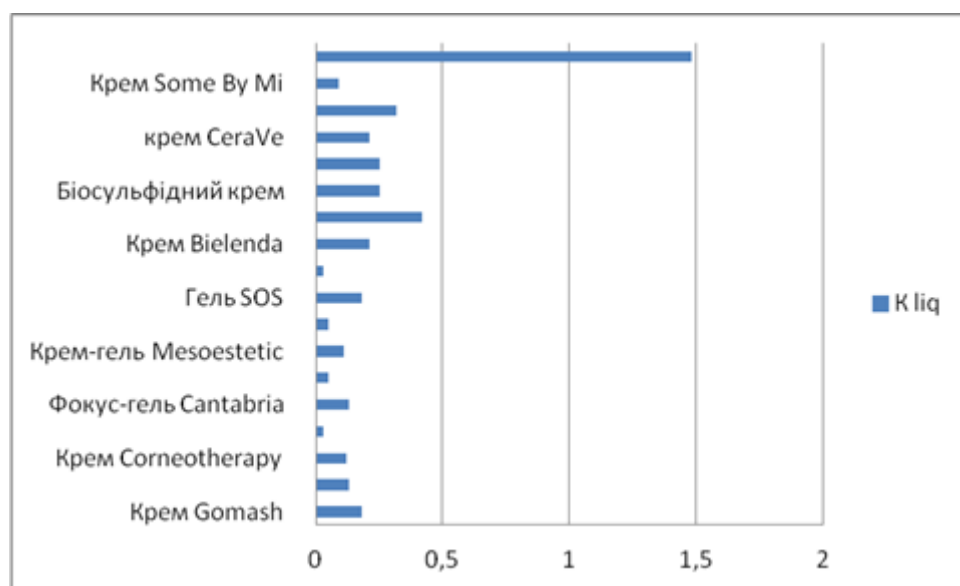

Рис. 1. Показники ліквідності цін на ЛКЗ/КЗ для профілактики і лікування акне, які містять саліцилову кислоту (I півріччя 2022 р.)

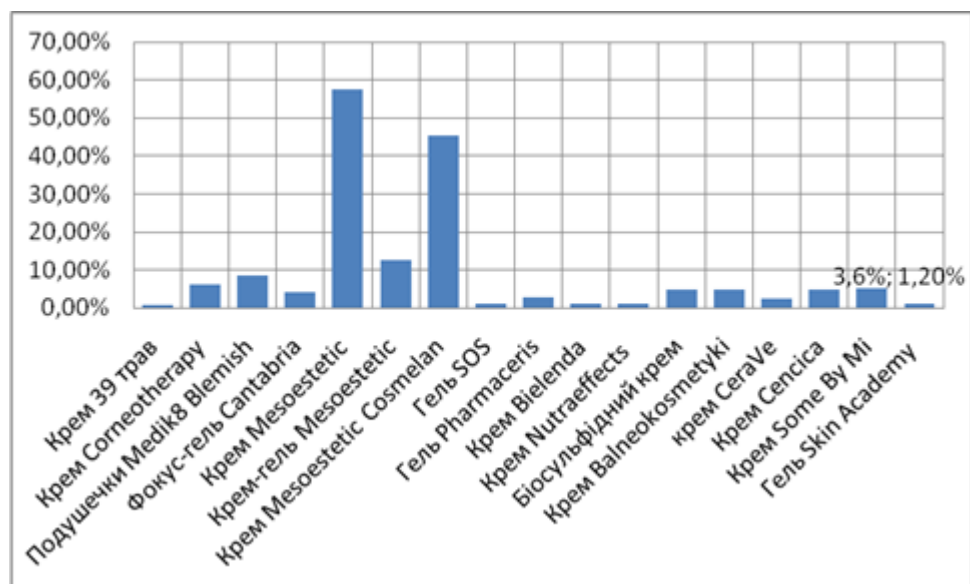

Рис. 2. Показники коефіцієнтів адекватності платоспроможності ЛКЗ/КЗ для профілактики і лікування акне, які містять саліцилову кислоту (I півріччя 2022 р.)

Таблиця 2

Лікарські косметичні засоби та косметичні засоби для лікування акне в аптечній мережі, які містять саліцилову кислоту (згідно з Наказом МОЗУ від 05.05.2023 № 848 «Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їхніх структурних підрозділів» [14])

№ з/п	ЛКЗ	Склад	Країна виробник	Ціна, грн
1	Угрин гель-бальзам, 41 г, 1 туба	вода, настойка «Угрин®», пропиленгликоль, триетаноламин, емульгин, карбопол, камфора, саліцилова кислота, нипагин, нипазол, хлор-гексидин.	Україна	57,24–93,67
2	ДемоСкін Бальзам лікувально-профілактичний, 50 мл, 1 туба	сірка мікрокапсульована, колоїдний розчин срібла, D- пантенол, аллантоїн, саліцилова кислота, олія жожоба, олія оливкова, олія лаванди, вітаміни А і Е, екстракти: календули, ромашки.	Україна	158,20–170,19
3	Акне Актив гель для лікування вугрової висипки, 50 мл	Дьоготь березовий, саліцилова кислота, колоїдний розчин срібла, D-пантенол, алантоїн, олія жожоба, рицинова олія, екстракти: алое, чистотілу та череди трироздільної	Україна	38,70–48,70
4	Саліцилово-цинкова паста по 25 г у конт.	Саліцилова к-та Цинк	Україна	28,99–38,00
5	Саліцилова кислота розчин н/ш, спирт. 2% по 25 мл у флак.	Саліцилова к-та	Україна	9,99–17,10
6	Лосьйон La Roche-Posay Effaclar для очищення і звуження пор, 200 мл	aqua / water alcohol denat. glycerin sodium citrate propylene glycol peg-60 hydrogenated castor oil disodium edta capryloyl salicylic acid citric acid salicylic acid parfum / fragrance	Франція	376,00–401,60

і лікування акне, є стійким (в аптеках онлайн) і дорівнює 1,0.

Наступним етапом було визначення коефіцієнта ліквідності ціни та коефіцієнта адекватності платоспроможності.

Коефіцієнт ліквідності ціни визначає ступінь конкуренції ЛКЗ і КЗ на вітчизняному фармацев-

тичному ринку та характеризує міру доступності препарату.

Для визначення даного коефіцієнта застосовували формулу:

$$K_{liq} = \frac{C_{max} - C_{min}}{C_{min}}, \quad (2)$$

де K_{liq} – коефіцієнт ліквідності;

P_{max} – ціна максимальна на певний препарат;

P_{min} – ціна мінімальна на певний препарат.

Чим нижчий K_{liq} , тим більш доступний ЛЗ.

Для розрахунку даного показника були використані дані офіційного Інтернет-ресурсу <https://tabletki.ua/uk/> (рис. 3).

Розраховані значення K_{liq} свідчать про те, що максимальний коефіцієнт ліквідності спостерігається на ЛКЗ «Саліцилова кислота розчин н/ш, спирт. 2% по 25 мл у флак.» (Україна) ($K_{liq} = 0,71$) і є більш доступний на ринку серед препаратів-аналогів, а мінімальний – на КЗ «Лосьйон La Roche-Posay Effaclar для очищення і звуження пор, 200 мл» (Франція) ($K_{liq} = 0,07$).

Наступною метою стало визначення коефіцієнта адекватності платоспроможності. Показник даного коефіцієнта дасть змогу визначити рівень доступності ЛКЗ/КЗ із саліциловою кис-

лотою, ураховуючи доходи населення на певний час.

Розрахунки коефіцієнта адекватності платоспроможності визначають за формулою:

$$C_{a.s.} = \frac{\bar{P}}{W_{a.w.}} \times 100\%, \quad (3)$$

де $C_{a.s.}$ – коефіцієнт адекватності платоспроможності;

P – середня ціна ЛКЗ/КЗ на певний час (рік, квартал, місяць, декада);

$W_{a.w.}$ – середня зарплатня на певний час (що в I півріччі 2022 р. становила 14 577 грн) [9].

Розраховані коефіцієнти адекватності платоспроможності наведено на рис. 4.

За даними розрахунків видно, що найвищий показник $C_{a.s.}$ має «Лосьйон La Roche-Posay Effaclar для очищення і звуження пор, 200 мл» (Франція) – 2,67%, найнижчий – «Саліцилова

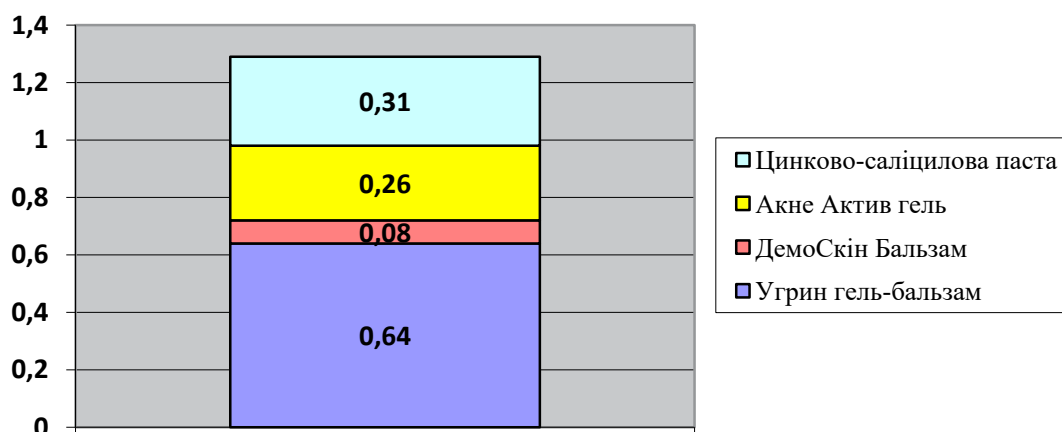

Рис. 3. Коефіцієнти ліквідності ціни лікарських косметичних засобів на вітчизняному фармацевтичному ринку з використанням даних офіційного Інтернет-ресурсу <https://tabletki.ua/uk/>

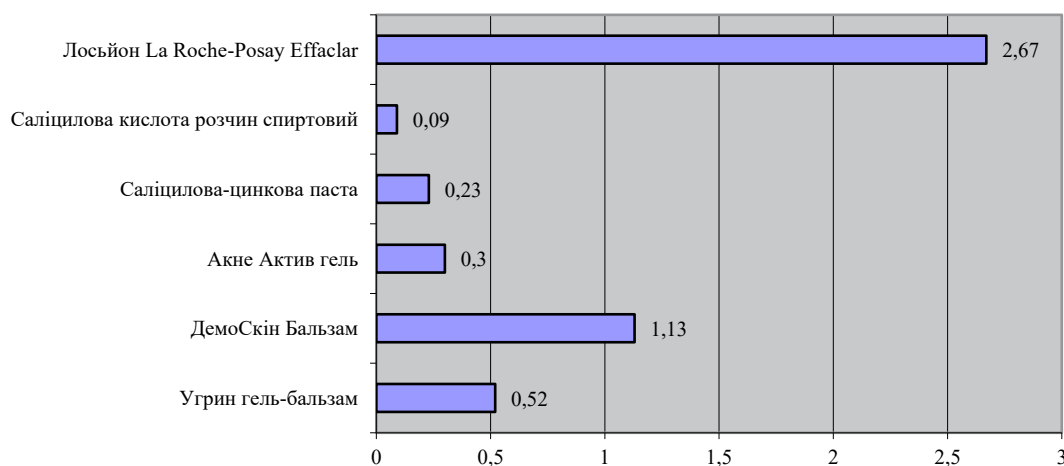

Рис. 4. Показники адекватності платоспроможності населення на ЛКЗ/КЗ, які містять саліцилову кислоту для лікування і профілактики акне (I півріччя 2022 р.)

кислота розчин н/ш, спирт. 2% по 25 мл у флак.» (Україна) – $C_{a.s} = 0,09\%$.

Отримані в ході розрахунків дані свідчать, що платоспроможність населення на період I півріччя 2022 р. дає змогу придбати препарат «Саліцилова кислота розчин н/ш, спирт. 2% по 25 мл у флак.» (Україна) – він є більш доступним. Отримані в ході дослідження результати можуть бути використані фармацевтичними підприємствами, аптечними закладами для формування оптимальної асортиментної політики та лікарями-дерматологами для призначення та ефективного використання з виконанням комплаєнсу хворим на вугрову хворобу.

Висновки.

1. Проведено аналіз сучасного фармацевтичного ринку ЛКЗ і КЗ, до складу яких входить саліцилова кислота, за показниками конкурентоспроможності, стійкості асортименту.

2. Установлено, що асортимент ЛКЗ/КЗ, які містять саліцилову кислоту, для профілактики і лікування акне, є стійким; за замовлення онлайн у торговельній мережі дорівнює 0,97; за замовлення онлайн в аптечній мережі дорівнює 1,0.

3. Розраховано коефіцієнт ліквідності ціни. Розраховане значення K_{liq} свідчить про те, що максимальний коефіцієнт ліквідності на КЗ «Матуючий денний крем для обличчя Avon Nutraeffects «Контроль жирного блиска шкіри» SPF 20, 50 мл» (Польща) – $K_{liq} = 0,42$ і є більш доступним на

ринку серед препаратів-аналогів (за замовлення онлайн у торговельній мережі).

4. Розраховане значення K_{liq} за замовлення онлайн в аптечній мережі свідчить про те, що максимальний коефіцієнт ліквідності спостерігається на ЛКЗ «Саліцилова кислота розчин н/ш, спирт. 2% по 25 мл у флак.» (Україна) – $K_{liq} = 0,71$ і є більш доступним на ринку серед препаратів-аналогів.

5. Розраховано коефіцієнт адекватності платоспроможності. За даними розрахунків $C_{a.s}$ найнижчий – «Антибактеріальний локальний гель миттєвої дії Eveline серії Insta skin care, 20 мл» (Польща) – $C_{a.s} = 0,6\%$ – він є більш доступним (за онлайн-замовлення в торговельній мережі).

6. Розраховано $C_{a.s}$ за онлайн-замовлення в аптечній мережі. За даними розрахунків видно, що найнижчий ($C_{a.s} = 0,09\%$) – «Саліцилова кислота розчин н/ш, спирт. 2 % по 25 мл у флак.» (Україна) – він є більш доступним.

7. Загальний аналіз фармацевтичного ринку вищенаведених ЛКЗ та КЗ показав, що зазначена група препаратів за замовлення онлайн у торговельній мережі складається переважно з препаратів закордонного походження (Польща). ЛКЗ і КЗ за замовлення онлайн в аптечній мережі – це препарати вітчизняного виробництва, що надає підстави для розвитку вітчизняної промисловості з випуску українських ЛКЗ та КЗ і розвитку сегменту цих засобів у торговельній мережі у форматі імпортозаміщення.

ЛІТЕРАТУРА

- Gross V., Glick S. Adolescent acne: pathogenesis and treatment. *Journal of Cosmetic Dermatology*. 2002. N. 15. P. 58–62.
- Crawford GH, Pelle MT, James WD. Rosacea: I. Etiology, pathogenesis, and subtype classification. *Journal of the American Academy of Dermatology*. 2004 Sep; 51(3): 327–41.
- Половко Н., Ткаченко С. Раціональні підходи до лікування вугрової хвороби. *Дерматологія та венерологія*. 2004. № 25. С. 65–68.
- Клименко А.В., Степаненко В.І. Вугрова хвороба (акне) і акнеподібні дерматози (розацеа, демодекоз): етіологія, патогенез, клінічний перебіг та визначення перспективних підходів до диференціальної діагностики. *Український журнал дерматології, венерології, косметології*. 2008. № 2(29). С. 19–28. URL: http://www.vitapol.com.ua/user_files/pdfs/uzdvk/262802384575731_13042009163926.pdf
- Фармакоеконімічний аналіз. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/288/farmakoeconomichnij-analiz>
- Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги (акне). URL: <http://medstandart.net/browse/3158>
- Конкурентоспроможність товару. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/3654/konkurentospromozhnist>
- Мнушко З.М., Попова Ю.В. Методики оцінки рівня конкурентоспроможності лікарських препаратів : методичні рекомендації. Харків : НФаУ, 2007. 26 с.
- Середня заробітна плата в Україні, 2022 рік. URL: <https://index.minfin.com.ua/labour/salary/average/>
- Акне Актив гель для лікування вугрової висипки. URL: <https://tabletki.ua/uk/%D0%90%D0%BA%D0%BD%D0%B5-%D0%90%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2/1057234/>
- Саліцилово-цинкова паста. URL: <https://tabletki.ua/uk/%D0%A1%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D1%86%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F/23127/>
- Саліцилова кислота, розчин. URL: <https://tabletki.ua/uk/%D0%A1%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F-%D0%BA%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%BE%D1%82%D0%B0/22930/>
- Лосьйон La Roche-Posay Effaclar. URL: <https://tabletki.ua/uk/La-Roche-Posay-Effaclar/1010062/>

14. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05 травня 2023 року № 848 «Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених до застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0854-23#Text>

REFERENCES

- Gross, V., Glick, S. (2002). Adolescent acne: pathogenesis and treatment. *Journal of Cosmetic dermatology*, 15, 58–62.
- Crawford, G., Pelle, M., James, W. (2004). Rosacea: Etiology, pathogenesis, and subtype classification. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 51(3), 327-341.
- Polovko N., & Tkachenko S. (2004) Ratsionalni pidkhody do likuvannia vutrovoi khvoroby [Rational approaches to the treatment of uterine disease]. *Dermatology and venereology*, 25, 65–68 [in Ukrainian].
- Klymenko A.V., & Stepanenko V.I. (2008) Vuhrova khvoroba (akne) i aknepodibni dermatozy (rozatsea, demodekoz): etiolohiia, patohenez, klinichniy perebih ta vyznachennia perspektyvnykh pidkhodiv do dyferentsialnoi diahnozy [Acne disease (acne) and acne-like dermatoses (rosacea, demodicosis): etiology, pathogenesis, clinical course and determination of promising approaches to differential diagnosis. *Ukrainian journal of dermatology, venereology, cosmetology*. 2(29), 19–28 [in Ukrainian].
- Farmakoeconomichnyi analiz [Product competitiveness]. Retrieved from: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/288/farmakoeconomichnij-analiz> [in Ukrainian].
- Unifikovanyi klinichniy protokol pervynnoi, vtorynnoi (spetsializovanoi), tretynnoi (vysokospetsializovanoi) medychnoi dopomohy (akne) [Unified clinical protocol of primary, secondary (specialized), tertiary (highly specialized) medical care (acne)]. Retrieved from: <http://medstandart.net/browse/3158> [in Ukrainian].
- Konkurentospromozhnist tovaru [Product competitiveness]. Retrieved from: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/3654/konkurentospromozhnist> [in Ukrainian].
- Mnushko Z.M., & Popova Yu.V. (2007) Metodyky otsinky rivnia konkurentospromozhnosti likarskykh preparativ [Methods of assessing the level of competitiveness of medicinal products]. Kharkiv: National University of Applied Sciences [in Ukrainian].
- Serednia zarobitna plata v Ukraini 2022 rik [Average salary in Ukraine in 2022]. Retrieved from: <https://index.minfin.com.ua/labour/salary/average/> [in Ukrainian].
- Akne Aktyv hel dlia likuvannia vuhrovoi vysypky [Acne Active gel for the treatment of acne]. Retrieved from: <https://tabletki.ua/uk/%D0%90%D0%BA%D0%BD%D0%B5-%D0%90%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2/1057234/> [in Ukrainian].
- Salitsylovo-tsynkova pasta [Salicylic-zinc paste]. Retrieved from: <https://tabletki.ua/uk/%D0%A1%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D1%86%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F/23127/> [in Ukrainian].
- Salitsylova kyslota rozchyn [Salicylic acid solution]. Retrieved from: <https://tabletki.ua/uk/%D0%A1%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F-%D0%BA%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%BE%D1%82%D0%B0/22930/> [in Ukrainian].
- Losion La Roche-Posay Effaclar [Lotion La Roche-Posay Effaclar]. Retrieved from: <https://tabletki.ua/uk/La-Roche-Posay-Effaclar/1010062/> [in Ukrainian].
- Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy [Order of the Ministry of Health of Ukraine] № 848 (2023, May 5). Pro zatverdzhennia Pereliku likarskykh zasobiv, dozvolenykh do zastosuvannia v Ukraini, yaki vidpuskaiutsia bez retseptiv z aptek ta yikh strukturnykh pidrozdiliv [On approval of the List of medicinal products approved for use in Ukraine, which are dispensed without a prescription from pharmacies and their structural subdivisions] [in Ukrainian].